

**Uchwała Nr XXIII/167/2020
Rady Gminy Radzanów
z dnia 22 grudnia 2020 r.**

**w sprawie: Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony
Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Radzanów na lata 2021-2025**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 poz. 713) oraz art. 110 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U z 2020 r., poz. 1876), oraz art. 6 ust 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020 r., poz. 218) Rada Gminy Radzanów uchwala co następuje:

§ 1

Przyjąć Gminny Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Radzanów na lata 2021-2025 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Radzanów.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2021 roku.

Przewodniczący Rady Gminy

Cezary Jurkiewicz

Załącznik
do uchwały nr XXIII/167/2020
Rady Gminy Radzanów
z dnia 22 grudnia 2020 r.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE RADZANÓW
NA LATA 2021-2025**

RADZANÓW 2020

Rodzina winna być przecież opoką, schronieniem i wzorem. Zwłaszcza dla jej najmłodszych członków, którzy z własnego domu rodzinnego wynoszą wzorce na swoje dalsze życie.

Dzieci w takich sytuacjach cierpią najbardziej. Nie tylko, dlatego, że same są często ofiarami przemocy, ale także, dlatego, że przemoc, której doświadczyły lub widziały, zostawia w ich psychice trwałe ślady.

Niestety, współcześnie dość często mówi się o wielu problemach i kryzysach w rodzinie dotyczących różnych form jej dysfunkcji. Łagodne dysfunkcje nie dyskredytują jeszcze rodziny, jeśli dysfunkcyjność przekracza określone granice, zaczynają się poważne problemy emocjonalne, uzależnienia, współuzależnienia, zachowania autodestrukcyjne, zaburzenia osobowości oraz przemoc.

Przyczyny stosowania przemocy mogą być różne. Mogą one wynikać z braku więzi emocjonalnych i brutalności w domu rodzinnym a także z frustracji, stresu, z zaburzeń psychicznych, z uzależnienia a także z ubóstwa.

Ponadto przyczyn tego zjawiska można także dopatrywać się w tradycjach, zwyczajach i przekonaniach funkcjonujących w naszym społeczeństwie.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem trudnym do ujawnienia w związku z tym, że osoby doświadczające przemocy boją się, wstydzą, często nie wierzą w skuteczność pomocy.

Nie bez znaczenia jest fakt, że „ofiara” i „sprawca” łączą bliskie więzi rodzinne i emocjonalne. Przemoc w rodzinie inaczej zwana przemocą domową może być przyczyną poważnych szkód osobistych, społecznych i zdrowotnych.

Zjawisko przemocy w rodzinie, ze względu na swoją złożoność, zasługuje na miano problemu interdyscyplinarnego i wymaga międzysektorowej ciągłej współpracy wielu instytucji i organizacji pośrednio lub bezpośrednio związanych z problematyką przemocy w rodzinie.

Pomimo tego, iż przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania, to zdaniem specjalistów - rozmiary i szkodliwość zjawisk związanych z przemocą w rodzinie wskazują, że jest to jeden ze szczególnie ważnych problemów społecznych w Polsce.

Wymaga on podjęcia szerokiego, dobrze zorganizowanego i zaplanowanego na kilka lat programu przeciwdziałania.

Tylko podejmowanie wspólnych, systematycznych i ciągłych działań może w sposób skuteczny przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie.

Gmina Radzanów podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, jednym z takich działań było powołanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w ramach, którego funkcjonują grupy robocze.

Pracownicy socjalni, policjanci, nauczyciele, kuratorzy, pracownicy ochrony zdrowia, pedagodzy szkolni i psychologowie odbywają szkolenia podnoszące kwalifikacje osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy.

Pomimo licznych działań w dalszym ciągu zjawisko przemocy w rodzinie stanowi jeden z trudniejszych do rozwiązania problemów społecznych w Gminie Radzanów. Konieczne jest, zatem w dalszym ciągu systematyczne podnoszenie standardu usług adresowanych do osób doznających przemocy w rodzinie jak i stosujących przemoc.

Również wskazana jest dalsza pomoc odpowiednich służb do realizacji profesjonalnych działań z zakresu przeciwdziałania temu zjawisku, a także działania w kierunku skutecznego pomagania osobom z obu tych grup.

Ważna jest też stała edukacja społeczeństwa, mająca na celu zmianę świadomości w kwestii negatywnych i szkodliwych stereotypów na temat stosowania przemocy, jak też roli kobiety i mężczyzny w życiu rodzinnym i społecznym.

Między innymi służyć ma temu opracowywanie i realizacja programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

III. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Przemoc domowa, zwana też przemocą w rodzinie, to „zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie skierowane przeciw członkowi rodziny, które narusza prawa i dobra osobiste, powodując cierpienie i szkody.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie definicja przemocy w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Światowa Organizacja Zdrowia formułuje definicję przemocy, zgodnie, z którą jest to „celowe użycie siły fizycznej, zagrażające lub rzeczywiste, przeciwko sobie, komuś innemu, lub przeciwko grupie, lub społeczeństwu, co powoduje lub jest prawdopodobne, że spowoduje zranienie, fizyczne uszkodzenie i śmierć, ból fizyczny, zaburzenie rozwoju lub deprawację”.

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy i dokonywać się przy pomocy różnych instrumentów.

Formy przemocy:

Przemoc fizyczna - np. popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni lub innych niebezpiecznych narzędzi, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, wyrzucanie z samochodu, gaszenie papierosa na osobie, nieudzielenie koniecznej pomocy

Przemoc psychiczna - np. wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie bezprawnych gróźb np. zabiję cię, szantażowanie zabójstwem, przekonywanie o swojej bezkarności.

Przemoc seksualna - definiowana jest, jako „wymuszanie kontaktów o charakterze seksualnym wbrew woli danej osoby, a także kontynuowanie aktywności seksualnej bez jej zgody, gdy nie jest w pełni świadoma lub gdy obawia się odmówić

Przemoc ekonomiczna - np. odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb członków rodziny.

Zaniedbywanie - niezaspokajanie podstawowych potrzeb egzystencjalnych oraz świadome nieudzielanie pomocy w sytuacjach trudnych, w potrzebie. Przejawia się w niedostarczaniu odpowiedniej ilości pożywienia, braku dbałości o higienę, niezapewnieniu odpowiedniego ubioru, w braku dbałości o zdrowie, itp.

Wszystkie te formy przemocy wzajemnie się uzupełniają i przenikają, a każda z nich powoduje określone szkody na zdrowiu fizycznym oraz psychicznym, wywołując cierpienie i krzywdy moralne u osób, które jej doznają. Stosowanie przemocy w konsekwencji prowadzi do niskiej samooceny, poczucia bezsilności i bezradności, ciągłego niepokoju, depresji, chorób związanych ze stresem.

Przemoc w rodzinie najczęściej nie jest jednorazowym zdarzeniem. Zazwyczaj, jeżeli ktoś raz dopuścił się przemocy wobec bliskich osób, może zastosować ją po raz kolejny. Osoby zajmujące się zawodowo przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie obserwują, że przemoc kształtuje się w oparciu o charakterystyczny schemat, który określa się mianem cyklu przemocy.

Nie ulega wątpliwości, że przemoc w rodzinie jest trudnym problemem rodziny, osoby, które jej doświadczają często nie chcą mówić o swoim problemie ze względu na strach, poczucie winy, obawę przed osądzeniem społeczności lokalnej.

Przemocy w rodzinie towarzyszy również wiele stereotypów, które powstrzymują osoby doświadczające przemocy przed udaniem się po pomoc. Dlatego niezbędne są wszelkie akcje podnoszące edukację społeczną w zakresie wiedzy o zjawiskach przemocy oraz sposobach radzenia sobie z tym problemem.

Z uwagi na powyższe konieczne jest podjęcie działań zmierzających w kierunku zapewnienia profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej zarówno dla ofiar przemocy jak i sprawców.

IV. DIAGNOZA LOKALNYCH ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH W GMINIE RADZANÓW

W okresie wrzesień – listopad w Gminie Radzanów przeprowadzona została diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych. Badanie zostało zaprojektowane oraz zrealizowane, aby poznać opinię oraz postawy względem zjawiska przemocy.

„Diagnozę lokalnych zagrożeń społecznych” dla Gminy Radzanów opracował Krajowy Ośrodek Kształcenia Administracji w Krakowie.

Dane dotyczące lokalnych zagrożeń społecznych uzyskane zostały w drodze anonimowych badań ankietowych przeprowadzonych w gminie Radzanów wśród trzech grup reprezentujących trzy lokalne środowiska:

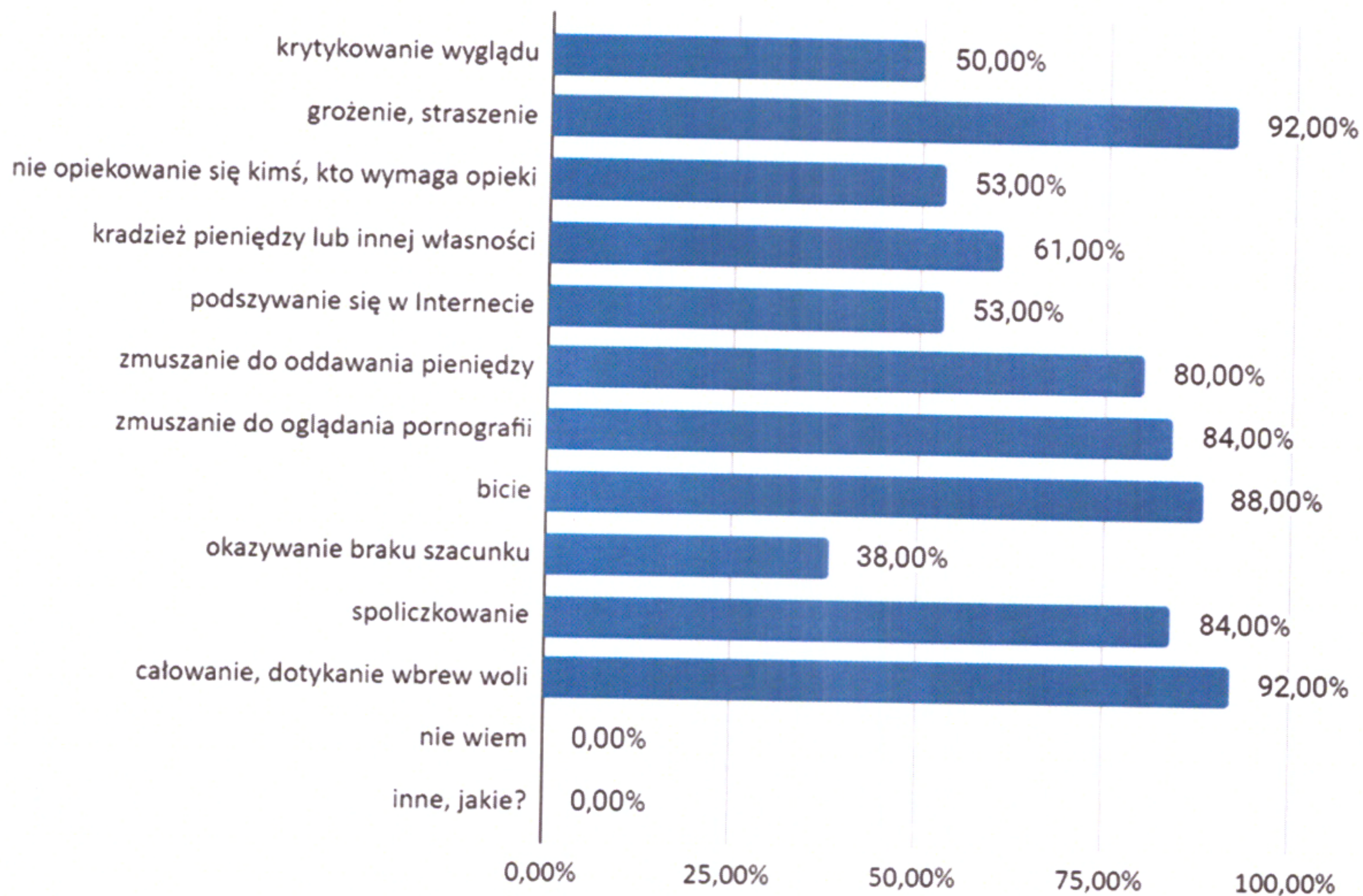
1. Dorośli mieszkańcy
2. Dzieci i młodzież szkolna

Problem przemocowy z perspektywy dorosłych mieszkańców

Problem przemocowy to zagadnienie poruszane w niniejszej diagnozie. Ma ono na celu nie tylko oszacowanie liczby rodzin zagrożonych przemocą domową, ale także sprawdzenie czy mieszkańcy wiedzą, czym jest przemoc i jakie zachowania klasyfikuje się jako zachowania przemocowe.

Pierwsze pytanie w niniejszym podrozdziale miało na celu sprawdzenie, czy mieszkańcy potrafią zaklasyfikować określone zachowania jako zachowania przemocowe.

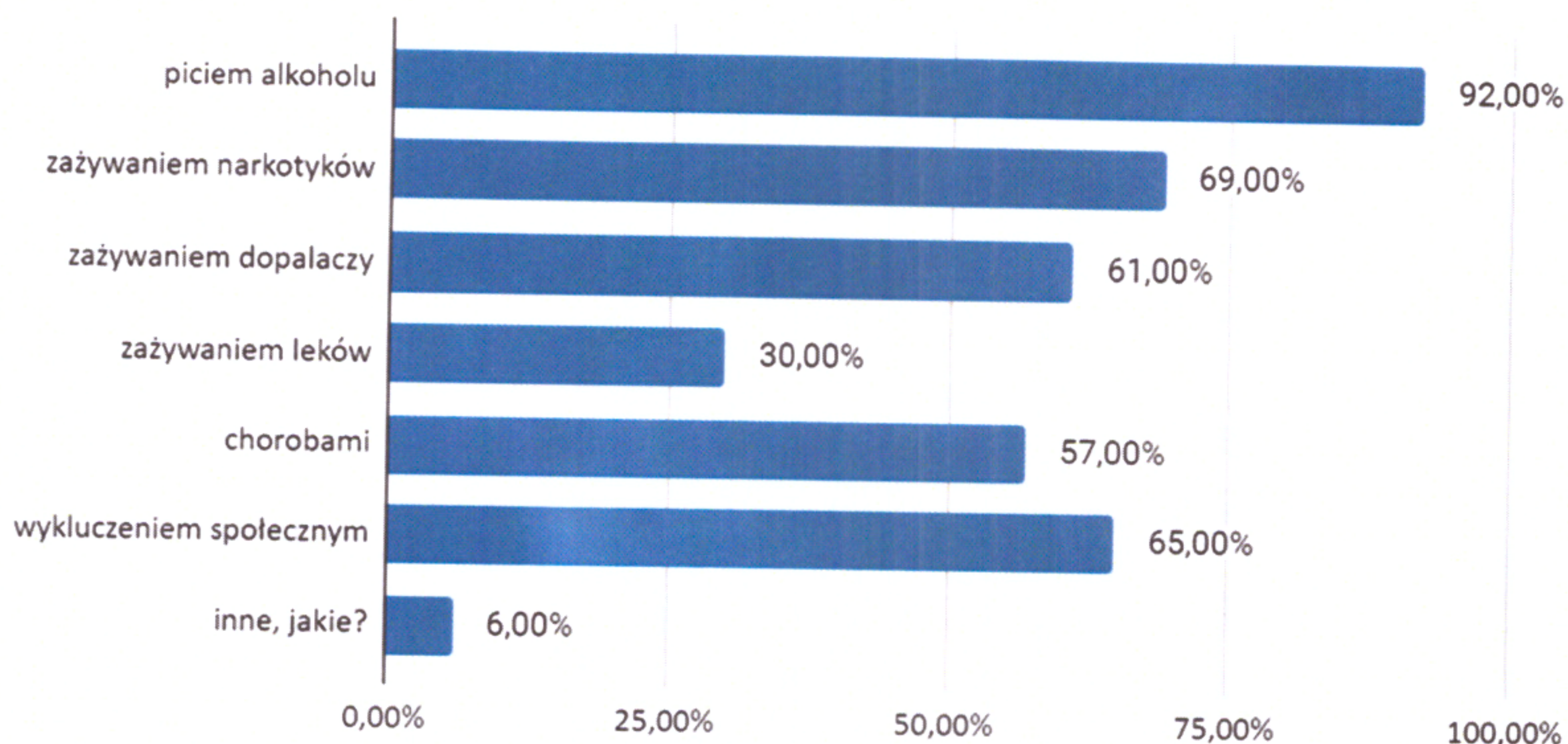
Respondenci najczęściej wskazywali na: grożenie, straszenie (92,00%), całowanie, dotykanie wbrew woli (92,00%), bicie (88,00%), spoliczkowanie (84,00%) czy zmuszanie do oglądania pornografii (84,00%).

Warto zwrócić uwagę, że 34,00% badanych zna osobę w swoim otoczeniu doświadczającą przemocy w domu. 51,00% ankietowanych nie zna takich osób, natomiast 15,00% nie posiada wiedzy na ten temat.

Większość badanych twierdzi, że problem przemocy związany jest z nadużywaniem alkoholu – 92,00%. 69,00% ankietowanych stosowanie przemocy wiąże z zażywaniem narkotyków, wykluczeniem społecznym (65,00%) czy z zażywaniem dopalaczy (61,00%). 6,00% respondentów wskazało odpowiedź inne, podając: brak umiejętności rodzicielskich, niski rozwój intelektualny, system wartości przekazywany przez rodziców, trudne dzieciństwo.

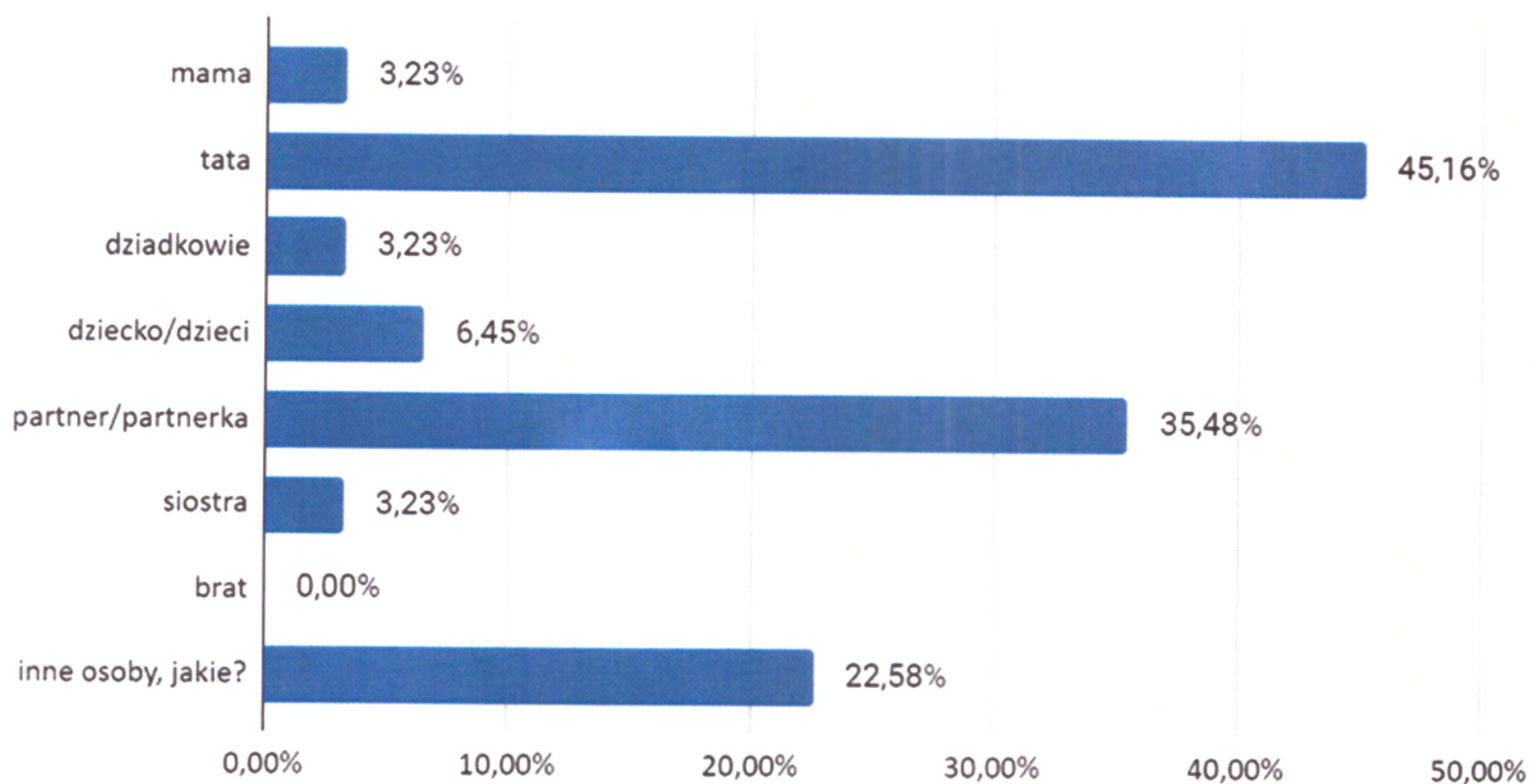

Długotrwałe pozostawanie w kręgu destrukcyjnego oddziaływania przemocy wiąże się z przeżywaniem bardzo silnych i trudnych emocji, które mają wpływ na sposób myślenia o sobie ofiar, świadków i sprawców oraz na ich relacje z otoczeniem. Groźne jest to, że skutki psychologiczne pozostawania w relacji opartej na przemocy obserwujemy jeszcze po wielu latach od jej zakończenia. Badani mieszkańcy Gminy Radzanów zostali zapytani, czy zdarzyło się im doświadczyć przemocy. Twierdząco na to pytanie odpowiedziało 31,00% ankietowanych, natomiast większość - 69,00% nie ma takich doświadczeń.

Na kolejne dwa pytania dotyczące doświadczenia przemocy odpowiedź mogły udzielić tylko te osoby, które w poprzednim pytaniu zadeklarowały, iż doświadczyły przemocy.

Osoby, które doświadczyły przemocy, przyznały że była to przemoc psychiczna – 90,32% i fizyczna – 70,97%. 12,90% badanych doświadczyło przemocy przez zaniedbanie, 12,90% ekonomicznej, a 6,45% przemocy seksualnej.

Osoby, które doznały przemocy twierdzą, że sprawcą byli przede wszystkim: tata – 45,16% oraz partner/partnerka - 35,48%. Pozostali badani wskazali: dziecko/dzieci (6,45%), siostrę (3,23%), mamę (3,23%) oraz dziadków (3,23%). Inne osoby stosowały przemoc w stosunku do 22,58% ankietowanych. Badani wskazali między innymi nieznajomi na imprezie, znajomych ojca, wujka czy byłego męża.

Większość respondentów zapytanych o sytuacje, gdzie zastosowali zachowania przemocowe wobec drugiej osoby, udzieliło odpowiedzi przeczącej - 88,00%. Pozostali, 12,00% badanych, odpowiedziało twierdząco.

Na kolejne trzy pytania, dotyczące stosowania przemocy wobec drugiej osoby, odpowiedź mogły udzielić tylko badani, którzy w poprzednim pytaniu zadeklarowali, iż zastosowały zachowania przemocowe.

Respondenci zadeklarowali, iż przemoc, którą stosowali wobec drugiej osoby, była fizyczna (66,67%), psychiczna (33,33%), ekonomiczna (8,33%) oraz przez zaniedbanie (8,33%).

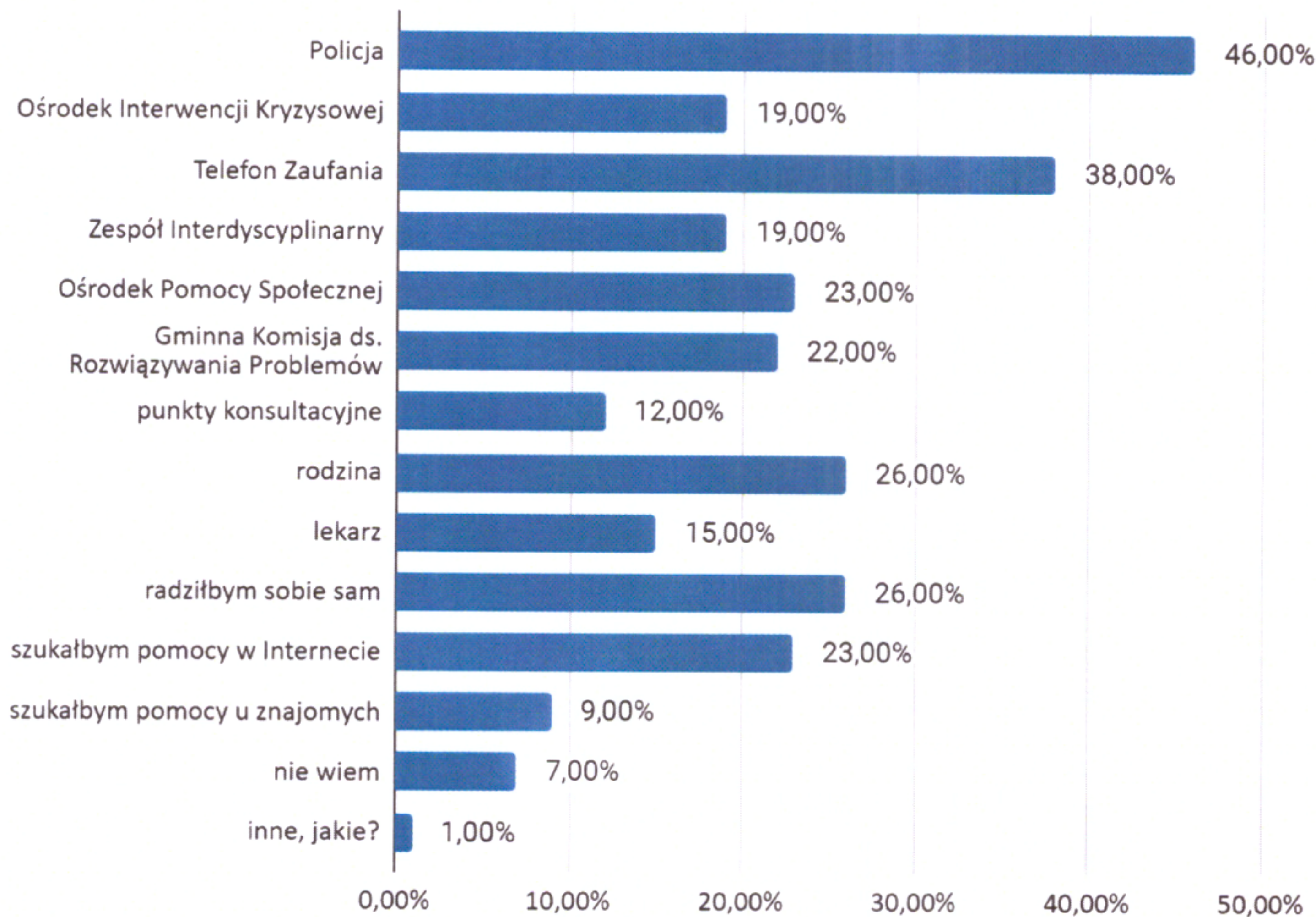
W kolejnym pytaniu badani mieli określić, w stosunku do kogo zastosowali zachowania przemocowe. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, 66,67% zastosowało zachowania przemocowe wobec partnera/partnerki, 25,00% wobec dziecka/dzieci. Część ankietowanych (25,00%) udzieliło odpowiedzi "inne osoby", bez wskazania konkretnych osób.

W odniesieniu do wcześniejszych pytań, poproszono respondentów o udzielenie odpowiedzi, czy stosując przemoc byli pod wpływem środków psychoaktywnych. 66,67% badanych wskazało, iż nie byli oni pod wpływem środków psychoaktywnych. 33,33% ankietowanych przyznaje, że byli pod wpływem alkoholu.

Wśród ankietowanych, 11,00% badanej społeczności twierdzi, że stosowanie przemocy można usprawiedliwić, natomiast 76,00% jest zdania, iż nie ma wytłumaczenia dla zachowań przemocowych. 13,00% ankietowanych nie wypowiedziało się jednoznacznie na ten temat.

Ponad połowa badanych – 84,00% uważa, że stosowanie kar fizycznych w stosunku do dziecka nie jest dobrą metodą wychowawczą, co potwierdzają liczne badania naukowe, które wskazują, że skutkiem tego jest obniżenie więzi emocjonalnej między dzieckiem, a rodzicem. 7,00% mieszkańców nie ma zdania na ten temat.

W razie problemu przemocy bądź uzależnień w rodzinie dorośli mieszkańcy w większości zwróciliby się z prośbą o pomoc na Policję – 46,00%, na Telefon Zaufania - 38,00%. 7,00% respondentów nie wie, gdzie można zwrócić się o pomoc. 1,00% badanych wskazał inną odpowiedź, podając psychologa.

Znajomość danych kontaktowych do instytucji pomocowych wśród mieszkańców gminy przedstawia się następująco: 34,00% badanych nie jest pewna, czy zna dane, ale wie jak znaleźć informacje w razie problemów, 18,00% nie zna i nie wie, gdzie szukać pomocy

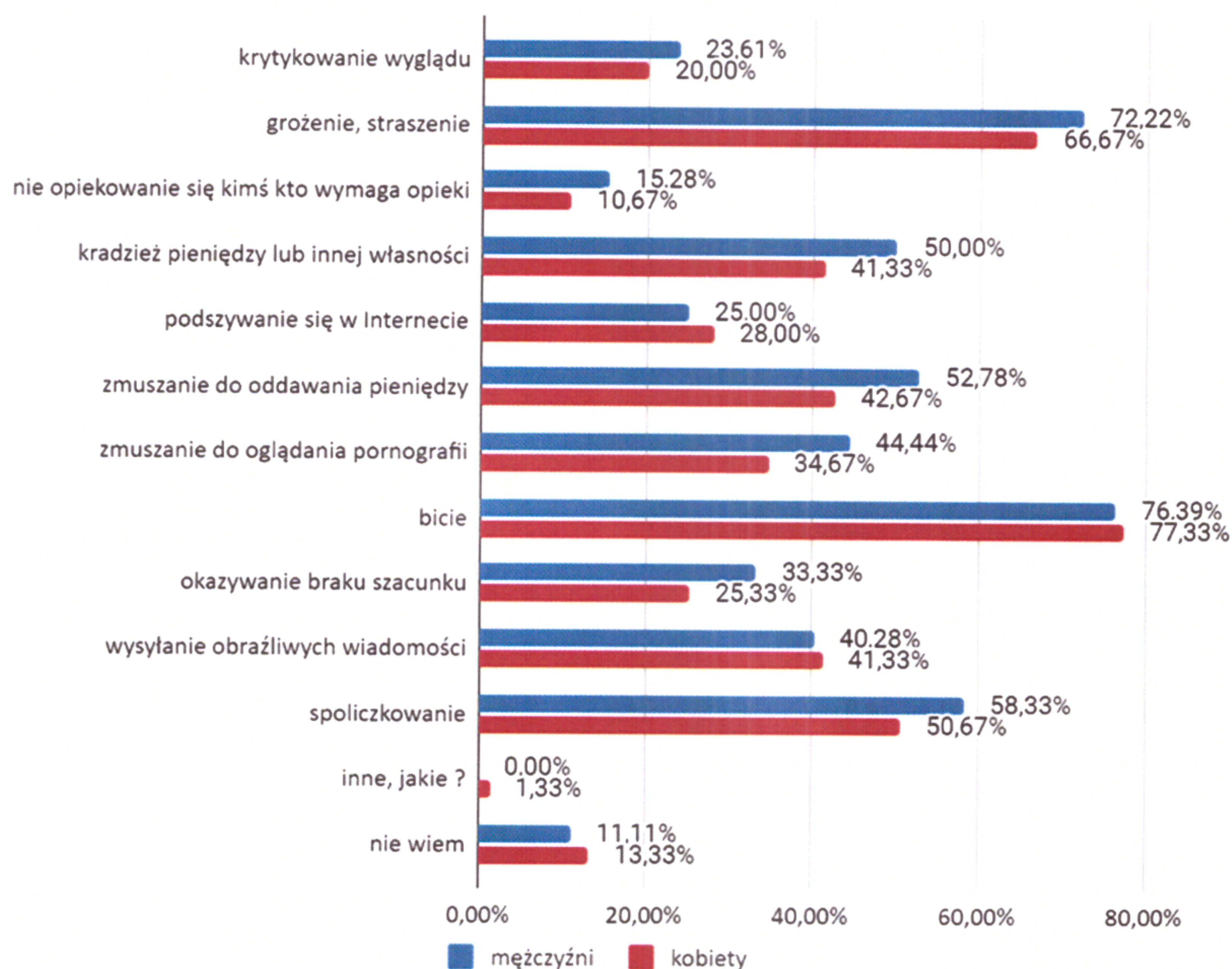
w razie problemów. 29,00% ankietowanych twierdzi, że zna dobrze dane kontaktowe i wie, gdzie szukać pomocy, a 19,00% zna je bardzo dobrze.

Zdaniem respondentów najlepsze efekty profilaktyczne przynoszą następujące formy działań: warsztaty profilaktyczne dla dzieci (69,00%), festyny/imprezy i pikniki profilaktyczne (51,00%), filmy w telewizji lub Internecie (42,00%), wykłady/pogadanki (38,00%), akcje informacyjne za pośrednictwem ulotek, plakatów i broszur (32,00%) czy spoty radiowe (11,00%). 2,00% badanych wskazało odpowiedź inne, wskazując pracę warsztatową z osobami zagrożonymi, profilaktykę od najmłodszych lat, zmianę schematów rodzinnych, edukację.

Problem przemocy z perspektywy dzieci i młodzieży

Kolejny blok tematyczny dotyczył postrzegania zjawiska przemocy przez uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych w Gminie Radzanów. Niniejszy blok pytań rozpoczęto od sprawdzenia, czy uczniowie potrafią wskazać zachowania przemocowe.

Młodzi respondenci zostali poproszeni o wskazanie sytuacji, które ich zdaniem można nazwać aktem przemocy. Najczęściej było to: bicie (76,39% chłopców, 77,33% dziewczynek), groźenie i straszenie (72,22% chłopców, 66,67% dziewczynek), czy też spoliczkowanie (58,33% chłopców, 50,67% dziewczynek). 11,11% chłopców i 13,33% dziewczyn nie potrafiło odpowiedzieć na pytanie. Respondenci, którzy wskazali inny akt przemocy (1,33%), wskazali wyzywanie.

Uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych uważają, że przemoc wynika głównie z nadużywania alkoholu (72,22% chłopców, 58,67% dziewczynek) i narkotyków (59,72% chłopców, 65,33% dziewczynek), ale także z chorób psychicznych (58,33% chłopców, 48,00% dziewczynek) czy zazdrości i zaborczości (43,06% chłopców, 56,00% dziewczynek). 15,28% chłopców i 17,33% dziewczynek nie potrafiło się ustosunkować.

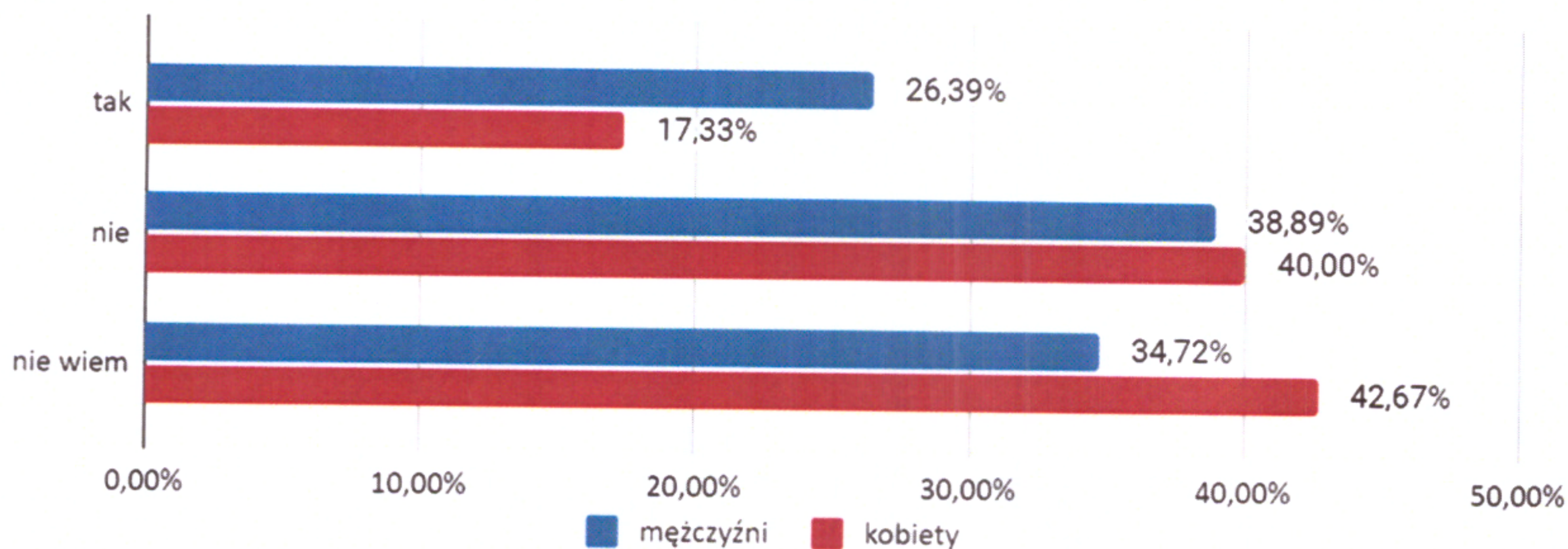
Uczniów zapytano, czy zdarzyło im się doświadczyć przemocy. Odpowiedź twierdzącą podało 27,78% chłopców oraz 21,33% dziewczynek. Ponadto 72,22% chłopców i 78,67% dziewczynek zadeklarowało, iż nie doświadczyło przemocy.

Na kolejne dwa pytania, dotyczące doświadczania przemocy odpowiadały te osoby, które w poprzednim pytaniu zadeklarowały, iż doświadczyły przemocy.

Uczniowie, którzy przyznali, że stosowano wobec nich przemoc zostali poproszeni o wybranie, kto przeciwko nim zastosował ową przemoc. Wobec uczniów płci męskiej, przemoc najczęściej stosowali koledzy ze szkoły (55,00%). Dziewczynki również przyznały, że najczęściej doznawały przemocy od szkolnych kolegów (37,50%). Ponadto uczniowie (25,00%) i uczennice (37,50%) wskazali inne osoby: brat stryjeczny, nauczyciele.

Dodatkowo respondenci zostali zapytani czy osoba, która stosowała wobec nich przemoc była pod wpływem jakiegokolwiek substancji psychoaktywnej. Najczęściej, uczniowie (50,00%) oraz uczennice (62,50%) twierdzą, że osoby, które stosowały wobec nich przemoc nie były pod wpływem żadnej substancji. W odpowiedzi „inne, jakie”, respondenci nie wymienili nic konkretnego.

Młodym mieszkańcom zadano pytanie dotyczące tego, czy według nich w ich szkole występuje zjawisko przemocy między uczniami. 26,39% chłopców oraz 17,33% dziewcząt uważa, że takie sytuacje się zdarzają. Natomiast 38,89% uczniów i 40,00% uczennic twierdzi, że w ich szkole przemoc pomiędzy uczniami nie występuje, a 34,72% chłopców oraz 42,67% dziewcząt wybrało odpowiedź „nie wiem”.

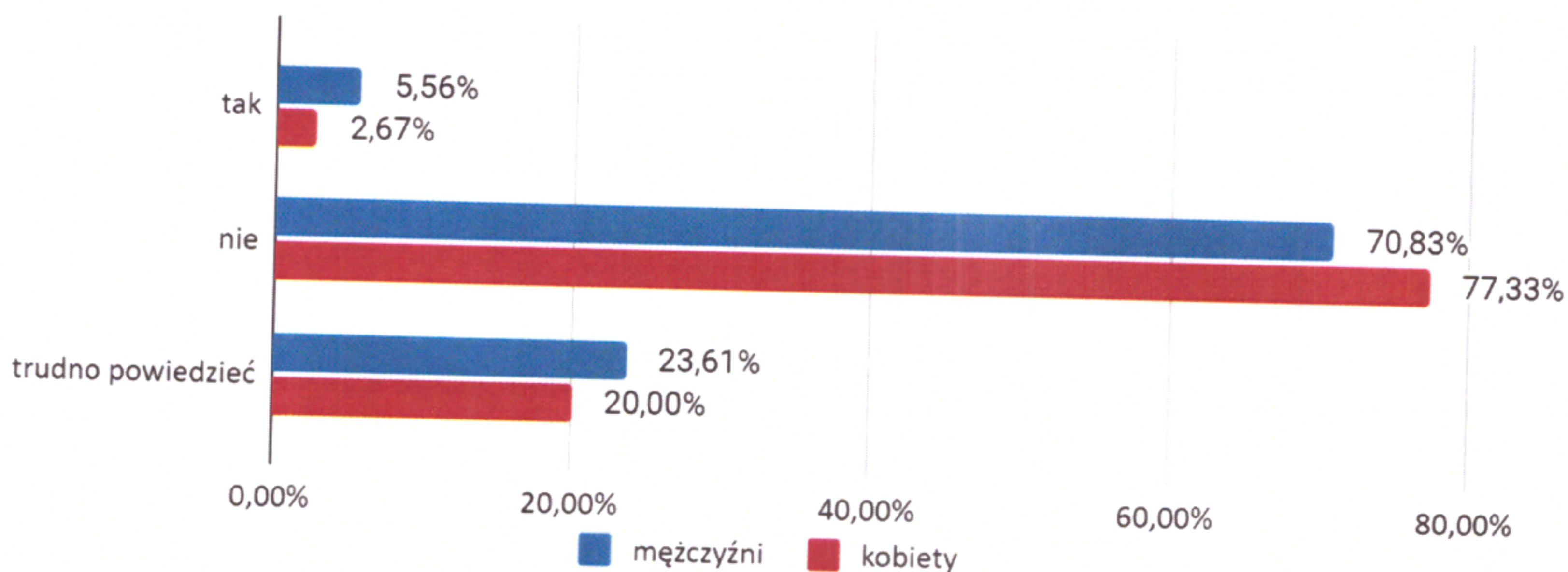
Ankietowani zostali poproszeni o przyznanie się do tego czy zdarzyło się im stosować przemoc wobec innych osób. 6,67% dziewczynek oraz 23,61% chłopców przyznało, że zdarzały się sytuacje, gdzie stosowali oni przemoc wobec innych. Pozostałe 76,39% uczniów oraz 93,33% uczennic nigdy nie zastosowało przemocy wobec innych osób.

Na kolejne pytanie dotyczące stosowania przemocy odpowiadały te osoby, które w poprzednim pytaniu zadeklarowały, iż stosowały przemoc.

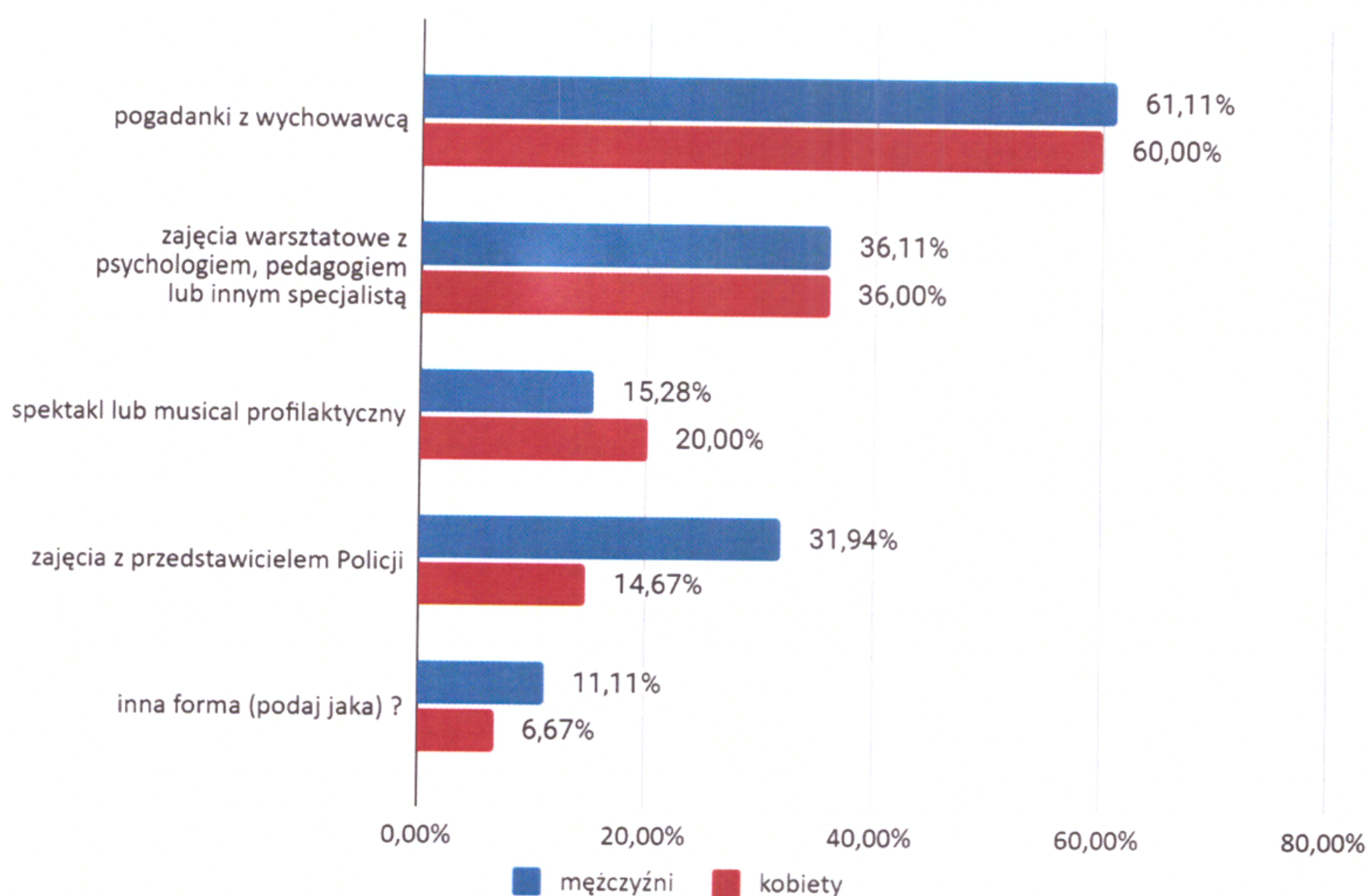
Uczniowie, którzy odpowiedzieli twierdząco na pytanie dotyczące stosowania przez nich wobec innych przemocy, odpowiadali również wobec kogo stosowali przemoc. Uczniowie (70,59%) oraz uczennice (80,00%) najczęściej przyznawali, że zdarzyło im się stosować przemoc wobec rówieśników. Respondenci wymieniali również inne osoby takie, jak: koledzy ze szkoły, brat stryjeczny (odpowiedź „innych osób, jakich?”).

Młodzi respondenci zostali poproszeni o wskazanie do kogo zgłosiliby się o pomoc, gdyby doświadczali przemocy. Najczęściej ankietowani wybierali: rodzinę (44,44% chłopców, 49,33% dziewczynek), pedagoga szkolnego (40,28% chłopców, 32,00% dziewczynek) oraz Policję (43,06% chłopców, 20,00% dziewczynek). Uczniowie, którzy nie wiedzą do kogo się zwrócić o pomoc to 16,67% chłopców i 21,33% dziewczynek.

W celu oszacowania skali przemocy w otoczeniu badanej młodzieży, uczniowie zostali zapytani czy znają kogoś, kto jest ofiarą przemocy w swoim domu. 5,56% uczniów oraz 2,67% uczennic zna kogoś w swoim otoczeniu, kto jest ofiarą przemocy w swoim domu. Natomiast pozostałe 70,83% chłopców oraz 77,33% nie zna takich osób, a 23,61% uczniów oraz 20,00% uczennic udzieliło odpowiedzi „trudno powiedzieć”.

Ostatnie pytanie zadane młodym mieszkańcom gminy dotyczyło zajęć profilaktycznych jakie są według respondentów najciekawsze. Dla chłopców są to: pogadanki z wychowawcą (61,11%), zajęcia warsztatowe z psychologiem, pedagogiem lub innym specjalistą (36,11%) oraz zajęcia z przedstawicielem Policji (31,94%). Dziewczynki również najczęściej wybierały rozmowę z wychowawcą (60,00%), zajęcia warsztatowe z psychologiem, pedagogiem lub innym specjalistą (36,00%) oraz spektakle lub musicale profilaktyczne (20,00%). Dodatkowo, młodzi mieszkańcy zaznaczali odpowiedź „inne formy” zajęć, lecz nie podali konkretnie jakie.

Rekomendowane działania profilaktyczne:

- Upowszechnienie informacji o miejscach w lokalnej społeczności, w których świadczona jest pomoc medyczna, psychologiczna, prawna, socjalna oraz zawodowa osobom dotkniętym przemocą, za pomocą materiałów drukowanych takich jak: ulotki, plakaty, broszury i strony internetowe.
- Kontynuowanie organizowania dla mieszkańców warsztatów, których celem będzie zapobieganie i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, poprzez ukazanie sposobów komunikowania się z osobą stosującą przemoc, naukę asertywnych form radzenia sobie z osobą agresywną oraz poprzez wskazanie innych możliwości, które mogą pomóc ofiarom przemocy. Wyniki diagnozy wskazują, że 31,00% mieszkańców doświadczyło przemocy, z czego 45,16% - tj. 14 osób, doświadczyło przemocy ze strony taty, a 35,48% - tj. 11 osób, ze strony partnera/partnerki.
Zaleca się również, aby podczas warsztatów mieszkańcy uświadamiani byli w jaki sposób reagować, jeśli znają osobę doświadczającą przemocy. Szkolenia mogą mieć formę online, co jest szczególnie istotne ze względu na panującą obecnie sytuację epidemiologiczną.
- Skutecznym rozwiązaniem może być również prowadzenie w placówkach leczenia uzależnień, wstępnej diagnozy zjawiska przemocy domowej u nowych pacjentów, bowiem badania pokazują, że w rodzinach z problemem uzależnienia od alkoholu, nierzadko dochodzi do przemocy. Jak wynika z dokumentu diagnozy 92,00% mieszkańców uważa, że problem

przemocy domowej związany jest z piciem alkoholu, 69,00% wskazało zażywanie narkotyków.

- Dalsza współpraca z przedstawicielami służb realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy i wymiaru sprawiedliwości, która ma na celu kierowanie osób stosujących przemoc w rodzinie lub środowisku lokalnym do uczestnictwa w oddziaływaniach zmierzających do zniwelowania problemu. Pomocne może być kontynuowanie realizacji interdyscyplinarnych spotkań, konferencji lub szkoleń, na których obecni będą przedstawiciele wszystkich służb.
- Ważne w zapobieganiu problemom przemocy jest również podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli instytucji realizujących działania zapobiegawcze tego typu problemom. Jak wynika z dokumentu diagnozy 26,00% mieszkańców sądzi, że stopień zaangażowania władz lokalnych jest niedostateczny.
- Tworzenie, wspieranie i finansowanie miejsc pomocy dorosłym i dzieciom oferujących kompleksową pomoc: psychologiczną, terapeutyczną, socjoterapeutyczną, socjalną w przypadku doświadczenia przemocy w rodzinie (np. punkty konsultacyjne). Informacje o tych miejscach powinny być rozpowszechnione na stronach internetowych i w miejscach publicznych.
- Zwiększanie świadomości rodziców na temat negatywnych konsekwencji stosowania agresji w procesie wychowania, przy jednoczesnej edukacji w zakresie innych skutecznych i bezpiecznych dla rozwoju dziecka metod wychowawczych, poprzez warsztaty i zajęcia organizowane dla rodziców oraz przy wykorzystaniu strategii informacyjnej, zarówno w środkach masowego przekazu, jak i w społeczności lokalnej. Z dokumentu diagnozy wynika, że osoby które stosowały przemoc, kierowały ją w stosunku do dzieci - 25,00% mieszkańców. Ponadto 9,00% mieszkańców uważa, że stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą.
- Dalsze prowadzenie lokalnych kampanii społecznych, które będą obalać mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie, a także będą opisywać mechanizmy przemocy w rodzinie i uświadamiać ich społeczną szkodliwość.
- Ciągłą realizację zajęć, mających na celu poszerzenie wiedzy z zakresu problematyki przemocy. Zakres kierowanej do uczniów informacji, oprócz konsekwencji stosowania przemocy, powinien zawierać również treści na temat szerokiego spektrum rodzajów przemocy. Zaleca się stosowanie różnych technik i metod, które będą w atrakcyjny i aktywny sposób przekazywały informację.

Skuteczne w tym przypadku mogą być metody takie jak: psychodrama (odgrywanie scenek na temat zachowań przemocowych, które pomogą wczuć się w doświadczenia osób będących

ofiara agresji); "burza mózgów" (stworzenie listy wszystkich zachowań będących aktem przemocy); praca w grupach (znalezienie wspólnych pomysłów rozwiązań problemu przemocy).

- Dalsze przekazanie uczniom wiedzy, na temat możliwych form pomocy w przypadku doświadczania przez nich przemocy zarówno w szkole jak i w domu, a także w jaki sposób mogą reagować, jeśli będą świadkiem agresji.
- Wypracowanie na terenie szkoły, jasnych zasad zachowania i konsekwencji ich nieprzestrzegania, a także rozpowszechnianie tych reguł przez nauczycieli, pracowników szkoły, poprzez informowanie i umieszczenie plakatów w niektórych miejscach budynku szkoły.
- Prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych w klasach takich jak: doskonalenie umiejętności radzenia sobie ze stresem, wzmacnianie poczucia własnej wartości, rozwijanie umiejętności asertywnego zachowania się.
- Skuteczne okazują się również spotkania z policją mające na celu uświadomienie dzieci i młodzieży o tym, jakie zachowania są aktem przemocy i jakie niosą za sobą konsekwencje (ważne, aby funkcjonariusze byli przeszkoleni w zakresie prowadzenia zajęć profilaktycznych).
- Realizację zajęć i warsztatów integracyjnych w klasach. Mają one na celu wzmacnianie więzi między rówieśnikami i wpływanie na pozytywny klimat szkoły, który jest ważnym czynnikiem chroniącym przed podejmowaniem zachowań ryzykownych, ponieważ jak wynika z dokumentu diagnozy 14,97% uczniów zadeklarowało stosowanie przemocy wobec innych. Spośród uczniów, którym zdarzyło się stosować przemoc 72,73% (tj. 16 osób) kierowało ją na rówieśników.
- Kontynuowanie realizacji szkoleń dla nauczycieli, które będą rozwijały u nich kompetencje kierowania klasą oraz umiejętności właściwego reagowania na niekorzystne zachowania uczniów, wzmacniania pożądanych zachowań i formułowania oczekiwań wobec uczniów.

V. DIAGNOZOWANIE PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE GMINY RADZANÓW.

Diagnoza problemu przemocy w Gminie Radzanów została przeprowadzona w oparciu o materiały źródłowe jakimi są dokumenty, sprawozdania gromadzone przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzanowie .

Procedura „Niebieskiej Karty” została głównie wszczynana przez przedstawicieli Policji, którzy najczęściej otrzymują zgłoszenie o podejrzeniu przemocy.

Instytucja wszczynająca procedurę „Niebieskiej Karty”	2015-2016	2017	2018	2019	Ogółem
POLICJA	10	4	7	4	25
POMOC SPOŁECZNA	1	0	0	1	1
OCHRONA ZDROWIA	0	0	0	0	0
OŚWIATA	0	0	0	0	0
GKRPA	2	0	0	0	0
OGÓŁEM	13	4	7	5	29

Procedura „Niebieskiej Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, przy współpracy z systemem sadownictwa i prokuratury w związku z podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

Procedura „Niebieskiej Karty” jest prowadzona niezależnie od innych rodzajów postępowań w szczególności postępowania karnego, cywilnego czy rodzinnego.

Analizując wszczęte procedury „Niebieskiej Karty” w gminie Radzanów można stwierdzić, że większość przypadków gdzie stwierdzono zjawisko przemocy istnieje również problem nadużywania alkoholu przez sprawców przemocy.

Można także zauważyć, że dominującą formą przemocy występującą w większości rodzin jest przemoc psychiczna, która towarzyszy każdemu rodzajowi przemocy.

Najczęstszymi przejawami przemocy w rodzinie są awantury domowe, w tym awantury pod wpływem alkoholu, poniżanie, wyzwiska, krytykowanie, niepokojenie, groźby, a także pobicia.

Mimo, iż od czasu powstania Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego działania podejmowane na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie miały charakter współpracy interdyscyplinarnej – przemoc w rodzinie jest ciągle dużym problemem w naszej gminie.

VI. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Radzanów na lata 2021-2025 będzie zakładał realizację kompleksowych działań ukierunkowanych zarówno na ochronę ofiar przemocy jak i na edukowanie osób stosujących przemoc oraz korygowanie ich agresywnych postaw i zachowań.

Kluczowe działanie ma praca zespołowa, koordynacja działań i współpraca. Dla podjęcia skutecznych działań pomocowych, niezbędne jest kompleksowe podejście do sytuacji w jakiej znajduje się rodzina dotknięta przemocą poprzez tworzenie sieci współpracy opartej o działanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych.

Praca w zespole (grupach roboczych) daje możliwość uzyskania szerszej informacji o sytuacji ofiary, dyskusji nad problemem, a także utworzenia odpowiedniego planu pomocy.

Program będzie realizowany na terenie Gminy Radzanów w latach 2021 – 2025 . Wdrażanie programu rozpocznie się po jego uchwaleniu, a działania wyznaczone do realizacji będą miały charakter ciągły.

VII. ZADANIA ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności w ramach pracy zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej.

W skład Gminnego Zespołu interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie powołanego przez Wójta Gminy Radzanów wchodzi przedstawiciele ośrodka pomocy społecznej, policji, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, oświaty, ochrony zdrowia, kuratorów sądowych.

Do zadań zespołu należy integrowanie i koordynowanie działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez:

- diagnozowanie problemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinach mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku
- inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

Do zadań grupy roboczej należy w szczególności:

- opracowywanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

VIII. CELE PROGRAMU

Cel główny programu:

Celem głównym programu jest przeciwdziałanie i zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz udzielanie wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy na terenie gminy Radzanów.

Cele szczegółowe:

1. Koordynacja działań lokalnych podmiotów

Działania:

Kontynuacja działalności funkcjonowania na terenie gminy Radzanów Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w celu szybkiego i skutecznego podejmowania działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymania przemocy w rodzinie, a także planowania i realizacji działań pomocowych w oparciu o diagnozę potrzeb poprzez zadania Zespołu:

- 1). Kompleksowa pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy, przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy,
- 2). Wypracowanie procedur interwencji wobec ofiar i sprawców przemocy oraz opracowanie strategii postępowania,
- 3). Kierowanie ofiar i sprawców przemocy do specjalistów zajmujących się sprawami przemocy w rodzinie,
- 4). Monitorowanie rodzin, w których dochodzi do przemocy, a w szczególności uruchamianie współpracy,
- 5). Zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskiej Karty”
- 6). Gromadzenie informacji na temat instytucji udzielających pomocy rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy domowej,
- 7). Analiza wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu składanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pod kątem związku między nadużywaniem alkoholu, a stosowaniem przemocy,

Realizatorzy:

GOPS, Gminny Zespół Interdyscyplinarny, Komenda Powiatowa Policji – Posterunek Policji w Szreńsku.

Termin realizacji:

działania ciągłe 2021 – 2025

2. Zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Działania:

- 1). Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- 2). Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinach mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- 3). Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- 4). Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 5). Monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą,
- 6). Opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- 7). Zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskiej Karty”.

Realizatorzy:

GOPS, Gminny Zespół Interdyscyplinarny, Komenda Powiatowa Policji – Posterunek Policji w Szreńsku.

Termin realizacji:

działania ciągłe 2021 – 2025

3. Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego osobom doświadczającym przemocy.

Działania :

- 1). organizacja poradnictwa psychologicznego i prawnego,
- 2). praca socjalna
- 3). edukowanie ofiar w zakresie przysługujących im praw
- 4). pomoc dzieciom w związku z występowaniem przemocy w rodzinie

Realizatorzy:

GOPS, Gminny Zespół Interdyscyplinarny, Komenda Powiatowa Policji – Posterunek Policji w Szreńsku.

Termin realizacji:

działania ciągłe 2021 – 2025

4. Edukacja społeczności lokalnej oraz edukacja dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy

Działania:

- 1). organizowanie akcji i kampanii informacyjnych, ulotek, informatorów
- 2). upowszechnianie informacji o placówkach pomocowych i programach profilaktycznych realizowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 3). prowadzenie działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży ze środowisk szczególnie zagrożonych,
- 4). budowanie wrażliwości społeczeństwa na zjawisko występowania przemocy w otoczeniu
- 5). organizowanie czasu wolnego dzieci poprzez promowanie wśród dzieci i młodzieży różnorodnych form spędzania wolnego czasu z pominięciem zachowań agresywnych oraz tworzenie w programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy.

Realizatorzy:

GOPS, GOK, Gminny Zespół Interdyscyplinarny, Komenda Powiatowa Policji – Posterunek Policji w Szreńsku. Placówki oświatowe

Termin realizacji:

działania ciągłe 2021 – 2025

5. Podnoszenie kwalifikacji w zakresie przeciwdziałania przemocy

Działania :

- 1). organizowanie szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, tworzeniu planu pomocy, interwencji, współpracy interdyscyplinarnej,
- 2). uczestnictwo w szkoleniach organizowanych przez inne instytucje oraz zapewnienie osobom zaangażowanym w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie dostępu do literatury,
- 3). prowadzenie w placówkach oświaty kampanii, konkursów, zajęć edukacyjnych mających na celu podniesienie świadomości uczniów na temat zagrożeń związanych z przemocą,
- 4). prowadzenie edukacji wśród dzieci w zakresie radzenia sobie ze stresem i agresją własną i innych,

Realizatorzy:

GOPS, GOK, Gminny Zespół Interdyscyplinarny, Organizacje Pozarządowe Komenda Powiatowa Policji – Posterunek Policji w Szreńsku, GKRPA, Placówki oświatowe

Termin realizacji:

działania ciągle 2021 – 2025

IX. ADRESACI PROGRAMU:

Program przeznaczony jest dla mieszkańców gminy Radzanów, a w szczególności:

- rodzin i osób dotkniętych zjawiskiem przemocy
- rodzin i osób zagrożonych zjawiskiem przemocy
- świadków przemocy
- osób stosujących przemoc,
- sprawców przemocy

X. REALIZACJA PROGRAMU:

Sprawne funkcjonowanie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie zakłada koordynację i spójność działań, w tym dobry przepływ informacji między partnerami - jednostka pomocy społecznej, ochrony zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, policją, instytucjami oświaty, kultury, sportu, organizacjami pozarządowymi i innymi zajmującymi się zaangażowania tych podmiotów w stworzeniu systemu umożliwiającego rodzinie uzyskanie specjalistycznego wsparcia i niezbędnej pomocy.

XI. REALIZATORZY PROGRAMU

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzanowie
- Urząd Gminy w Radzanowie
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- Policja
- Placówki Oświatowe z terenu Gminy Radzanów
- służba zdrowia
- Zespół Ośrodków Wsparcia w Mławie
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mławie
- Sąd Rejonowy w Mławie
- Kuratorzy Sądowi.

XII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Radzanowie na lata 2021 – 2025 są środki własne Gminy, w tym wpływy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

XIII. MONITORING I EWALUACJA

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie będzie zarządzany przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radzanowie.

Program monitorowany będzie przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Radzanowie. Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość, która dotyczyć będzie danych uzyskanych na koniec każdego roku realizacji Programu .

Wskaźnikami ewaluacji będą liczby interwencji domowych w tym z powodu przemocy w rodzinie, liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej, liczba sprawców przemocy domowej, liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu, oraz liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”.

Ewaluacja pozwoli na dostosowanie form wsparcia do potrzeb i problemów istniejących w Gminie Radzanów oraz na zwiększenie dostępności działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Ewaluację programu będzie prowadzić Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Radzanowie we współpracy z wszystkimi instytucjami realizującymi Program.

XIV. ZAKOŃCZENIE

Trudno jest jednoznacznie sprawdzić, jak często i kto jest ofiara przemocy. Ofiary nie chcą rozmawiać na ten temat. Często problem zostaje w czterech ścianach „zaczyna domowego”, które staje się piekłem.

Od początku istnienia świata ludzie radzą sobie z bólem i zagrożeniami w różny sposób. Jedni przez atakowanie, inni przez działania mające na celu oddalenie się od źródła zagrożenia. Niestety gdy oprawcą jest ukochana osoba, nie reagujemy w sposób naturalny. Przemoc w rodzinie to zjawisko, które nigdy nie powinno mieć miejsca.

Nikt nie ma prawa naruszać dóbr i praw osobistych człowieka ani powodować cierpienia. Niestety przemoc w rodzinie występuje od zawsze i nigdy całkowicie nie zniknie. Nie oznacza to jednak, że nie należy podejmować działań mających na celu zmniejszenie skali tego zjawiska.

Wręcz przeciwnie. Trzeba każdego dnia podejmować wysiłek ukierunkowany na zapobieganie temu zjawisku i udzielać wsparcia wszystkim tym, którym nie udało się tych doświadczeń uniknąć.

Opracowany Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Radzanów pozwoli na dążenie do osiągnięcia wytyczonych celów. Jego celem jest pobudzenie do aktywności instytucji i organizacji działających w obszarze pomocy społecznej oraz rozwoju społecznego Gminy Radzanów.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie nie jest dokumentem zamkniętym i będzie podlegał modyfikacjom w zależności od pojawiających się nowych potrzeb i możliwości

Przewodniczący

Rady Gminy Radzanów

Cezary Jurkiewicz